

Sygn. akt I C 546/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2020 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie – Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Sądu Okręgowego Przemysław Jagosz

Protokolant prac. sąd. *Natalia Indyka*

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2020 r., w Olsztynie, na rozprawie,

sprawy z powództwa **A. O.**

przeciwko **J. A.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 165 000,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi:

- 1) - **co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 października 2013 r. do dnia zapłaty,**
- 2) - **co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 13 listopada 2013 r. do dnia zapłaty,**
- 3) - **co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty,**
- 4) - **co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 13 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty,**
- 5) - **co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 lutego 2014 r. do dnia zapłaty,**
- 6) - **co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 marca 2014 r. do dnia zapłaty,**
- 7) - **co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty,**
- 8) - **co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 13 maja 2014 r. do dnia zapłaty,**
- 9) - **co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty,**
- 10) - **co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 lipca 2014 r. do dnia zapłaty,**
- 11) - **co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty,**
- 12) - **co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 września 2014 r. do dnia zapłaty,**
- 13) - **co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 13 października 2014 r. do dnia zapłaty,**
- 14) - **co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 13 listopada 2014 r. do dnia zapłaty,**
- 15) - **co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty,**

- 16) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 13 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty,
- 17) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 lutego 2015 r. do dnia zapłaty,
- 18) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 marca 2015 r. do dnia zapłaty,
- 19) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 13 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty,
- 20) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 maja 2015 r. do dnia zapłaty,
- 21) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty,
- 22) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 13 lipca 2015 r. do dnia zapłaty,
- 23) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty,
- 24) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 września 2015 r. do dnia zapłaty,
- 25) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 13 października 2015 r. do dnia zapłaty,
- 26) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 13 listopada 2015 r. do dnia zapłaty,
- 27) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty,
- 28) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- 29) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 lutego 2016 r. do dnia zapłaty,
- 30) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 marca 2016 r. do dnia zapłaty,
- 31) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty,
- 32) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 maja 2016 r. do dnia zapłaty,
- 33) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 13 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty,
- 34) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 lipca 2016 r. do dnia zapłaty,
- 35) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty,
- 36) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 13 września 2016 r. do dnia zapłaty,
- 37) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 października 2016 r. do dnia zapłaty,
- 38) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 14 listopada 2016 r. do dnia zapłaty,
- 39) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 13 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty,
- 40) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty,
- 41) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 13 lutego 2017 r. do dnia zapłaty,
- 42) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 13 marca 2017 r. do dnia zapłaty,
- 43) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty,
- 44) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 maja 2017 r. do dnia zapłaty,

- 45) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 13 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty,
- 46) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 lipca 2017 r. do dnia zapłaty,
- 47) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty,
- 48) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 września 2017 r. do dnia zapłaty,
- 49) - co do kwoty 3 000,00 zł od dnia 12 października 2017 r. do dnia zapłaty,
- 50) - co do kwoty 18 000,00 zł od dnia 14 listopada 2017 r. do dnia zapłaty,

II. **zasądza od pozwanego na rzecz powoda zwrot kosztów procesu w kwocie 5 417 zł;**

III. **nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Olsztynie nieuiszczone koszty sądowe w kwocie 8 250 zł.**

Sygn. akt I C 546/19

UZASADNIENIE

Powód A. O. żądał od pozwanego J. A. zapłaty kwoty 165 000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot poszczególnych rat szczegółowo wskazanych w pozwie, od dat wymagalności każdej z nich do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z normami przepisanyymi.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w zamiarze pożyczania pozwanemu środków finansowych, sam zawarł szereg bankowych umów pożyczek i kredytów.

W dniu 19 września 2013 r. na podstawie kapitału pozyskanego m.in. ze wspomnianych umów, powód udzielił pozwanemu dwóch pożyczek pieniężnych, jedną na kwotę 65 000,00 zł, drugą zaś na kwotę 100 000,00 zł.

Należność w wysokości 65 000,00 zł, zgodnie z umową, powinna zostać zwrócona w ratach miesięcznych, po 1000,00 zł każda, płatnych od 11 października 2013 r. Spłata należności równej 100 000, 00 zł podzielona była na raty miesięczne w wysokości po 2000,00 zł każda, płatne również od 11 października 2013 r.

Pozwany nie uregulował żadnej z wymagalnych rat, pomimo wystosowanych wezwań do zapłaty oraz skierowania sprawy na drogę postępowania pojednawczego. (pozew k. 4-8)

W nieformalnej odpowiedzi na pozew pozwany zaprzeczył twierdzeniu, jakoby kiedykolwiek faktycznie otrzymał od powoda jakieś kwoty pieniężne z tytułu pożyczki. Potwierdził on jednak fakt, że do podpisania takich umów rzeczywiście doszło, lecz stwierdził, że miały one charakter jedynie pozorny. (odpowiedź na pozew k. 78-79)

Sąd ustalił, co następuje:

Powód, do czasu przebycia udarów mózgu, które nastąpiły kolejno w sierpniu i listopadzie 2012 r., pracował jako prezes spółki.

Od 1 lutego 2013 r., z tytułu emerytury wojskowej, powodowi przysługiwała do wypłaty ostatecznej kwota 1 950,66 zł, od 1 marca 2013 r. kwota 2 026,48 zł, a od 1 kwietnia 2013 r. kwota 1 036,74 zł.

(decyzje wojskowego biura emerytalnego k. 107-112)

W dniu 20 sierpnia 2013 r. powód zawarł z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. umowę pożyczki (...) o nr (...) na kwotę 17 427,20 zł, z czego 14 000 zł przeznaczone było na cele konsumpcyjne, a 3 427,20 zł na pokrycie kosztów związanych z dobrowolną ochroną ubezpieczeniową. (k. 40- 41)

W dniu 30 sierpnia 2013 r. powód zawarł z (...) Bankiem S.A. z siedzibą we W. umowę pożyczki nr (...) na kwotę 18 000 zł. Środki pieniężne zostały przekazane na rachunek bankowy powoda w dniu podpisania umowy. (k. 11-22)

W dniu 3 września 2013 r. powód zawarł z (...) Bankiem S.A. z siedzibą we W. kolejną umowę pożyczki o nr (...), na kwotę 32 982,30 zł. (k. 23-34)

W dniu 6 września 2013 r. pomiędzy Bankiem (...) S.A. z siedzibą w K. a powodem została zawarta umowa kredytu gotówkowego o nr (...) w kwocie 59 994 zł, z której kwota 44 000 zł przeznaczona miała być na cele konsumpcyjne. Pozostałe części w wysokości jedna 3 077 zł, a druga 12 917 zł miały zostać przeznaczone na spłatę innych kredytów. (umowa kredytu k. 35-39)

W dniu 12 września 2013 r. (...) z siedzibą w G. udzielił powodowi pożyczki na cele konsumpcyjne w kwocie 14 000 zł. (k. 42)

Łączna wartość udokumentowanych kredytów i pożyczek zaciągniętych przez powoda w tym czasie, przeznaczonych na cele konsumpcyjne, opiewała na kwotę 122 982,30 zł.

W dniu 7 grudnia 2011 r. między żoną powoda, która w tamtym czasie pozostawała z nim jedynie w związku konkubenckim, a pozwanym, zawarta została umowa pożyczki opiewająca na kwotę 12 000,00 zł. Spłata miała nastąpić do 31 marca 2012 r., a w razie niewywiązania się pozwanego z tych zobowiązań, spłaty miał dokonać powód, który był jednocześnie świadkiem zawarcia tej umowy. Ostatecznie kwotę pożyczki do rąk pożyczkodawczyni zwrócił powód, ze środków uzyskanych z tytułu pożyczki w banku. (protokół rozprawy- zeznania świadka k. 149-150)

W dniu 19 września 2013 r. w G., pomiędzy powodem a pozwanym zawarte zostały dwie umowy pożyczek. Pierwsza opiewała na kwotę 65 000 zł, druga zaś na kwotę 100 000 zł. Kwota 65 000 zł według postanowień umownych miała być spłacana w 50-ciu równych ratach miesięcznych, po 1 000 zł każda wraz z odsetkami, co daje łącznie kwotę 50 000 zł. Druga kwota pożyczki w wysokości 100 000 zł miała być spłacana także w 50-ciu równych ratach miesięcznych, jednak po 2 000 zł każda wraz z odsetkami. Spłata obydwu należności miała rozpocząć się od 11 października 2013 r.

W § 3 obydwu umów określono, że pożyczkodawca, czyli powód, pozostawił do dyspozycji pozwanego kwotę pożyczki, na którą umowy te opiewały.

(umowy pożyczki k. 43-44)

Powód znał pozwanego z wojska, a później spotykał się z nim, gdyż obaj pracowali jako taksówkarze. Widywali się także poza pracą i właśnie wtedy powód miał przekazać, w kilku transzach, kwotę pożyczki. (zeznania świadka k. 149-150)

Na podstawie zeznań rocznych o wysokości osiągniętego dochodu przez powoda określono, że jego dochód po odliczeniach w kolejnych latach kształtował się na poziomie:

- za rok 2011 w kwocie 102 493,60 zł,

- za rok 2012 w kwocie 101 045 zł,

- za rok 2013 w kwocie 75 571,27 zł.

(zeznania roczne k. 96-106)

Na przełomie sierpnia i września 2003 r. powód dokonał kilku wypłat znacznych środków pieniężnych ze swoich rachunków bankowych, a mianowicie pobrał:

- a) kwotę 18 000 zł w dniu 30 sierpnia 2013 r.,
- b) kwotę 10 000 zł w dniu 3 września 2013 r.,
- c) kwotę 16 000 zł w dniu 6 września 2013 r.,
- d) kwotę 12 380 zł w dniu 12 września 2013 r.

(potwierdzenia wypłat k. 113- 116)

Powyższe kwoty łącznie dają sumę 56 380 zł, z czego kwota ostatniej wypłaty, tj. 12 380 zł została wybrana ze środków otrzymanych ze (...), w dniu jej przyznania.

Sąd zważył, co następuje:

W świetle twierdzeń stron poza sporem było, że podpisały umowy pożyczek, obie z dnia 19 września 2013 r. na łączną sumę 165 000 zł. Pozwany tego nie kwestionował, powoływał się jedynie na pozorność tych czynności prawnych. Twierdził także, że realnych kwot z tytułu tych pożyczek nigdy nie otrzymał.

W tym stanie rzeczy wskazać trzeba, że zgodnie z art. 720 Kodeksu cywilnego (k.c.) pożyczka jest umową konsensualną, polegającą na zgodnym oświadczeniu woli stron, dającego i biorącego pożyczkę, przez którą dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego pożyczkę określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, zaś biorący zobowiązuje się zwrócić taką samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W myśl natomiast art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

W realiach niniejszej sprawy oznacza to, że skoro powód wywodził swoje roszczenia z faktu zawarcia umów pożyczek pieniędzy, a pozwany twierdził, że umowy były pozorne i nie otrzymał pieniędzy, rolą powoda było udowodnienie rzeczywistego zawarcia umów oraz przekazania pieniędzy pozwanemu, zaś zadaniem pozwanego było wskazanie okoliczności, które świadczyłyby, że umowy były pozorne, a pieniędzy nie otrzymał.

O ile na dowód zawarcia umów oraz przekazania pieniędzy powód przedstawił niekwestionowane co do prawdziwości i pochodzenia dokumenty w postaci podpisanych umów i dowód z zeznań świadka, o tyle pozwany w żaden sposób nie uprawdopodobnił swoich twierdzeń dotyczących pozorności tych umów, chociażby przez przedstawienie dowodów, które wyjaśniałyby rzeczywisty cel podpisania obu umów lub takich, które podważałyby wiarygodność zeznań świadka, zarówno w zakresie zawarcia umów, jak i przekazania pieniędzy, względnie wyjaśniałyby, dlaczego mimo podpisania umów nie wystąpił do powoda z żądaniem wydania przedmiotu pożyczki przed upływem wskazanego w art. 722 k.c. terminu przedawnienia takiego roszczenia.

Dostrzegając to, że świadek, jako żona powoda, może być zainteresowana w przedstawianiu faktów w sposób dla niego korzystny, Sąd podszedł do jej zeznań z pełną ostrożnością. Analiza jej wyjaśnień i sposobu, w jaki zeznawała w trakcie rozprawy po odebraniu przyrzeczenia i pouczeniu o odpowiedzialności karnej za składanie zeznań fałszywych, nie daje jednak podstaw do uznania ich za niewiarygodne. Wyraźnie bowiem oddzielała fakty, których była świadkiem naocznym, od tych, które знаła wyłącznie ze słyszenia. Nie ujawniono przy tym żadnych okoliczności, które podważałyby jej prawdomówność lub wskazywały na nieścisłości w jej relacji. Jej zeznania pozostawały przy tym spójne z faktami wynikającymi z innych dowodów, w szczególności z tym, że ona również pożyczyła pieniądze pozwanemu, obie umowy pożyczki rzeczywiście zostały podpisane przez strony, zaś powód dysponował w tym czasie wystarczającymi środkami pieniężnymi do udzielenia takich pożyczek (z dochodów własnych i zobowiązań zaciąganych w różnych instytucjach kredytowych).

Tymczasem pozwany nie przedstawił żadnych dowodów lub faktów, które mogłyby osłabić wymowę dowodów przedstawionych przez stronę powodową, ograniczając się do gołosłownych i nie znajdujących żadnego wsparcia twierdzeń o rzekomej pozorności umów i braku przekazania pieniędzy.

W konsekwencji Sąd uznał, że całokształt tych dowodów, ocenianych kompleksowo, pozwala na pozytywne ustalenie, że powód dysponował pieniędzmi, które mógł i które rzeczywiście pożyczył pozwanemu na podstawie umów z dnia 19 września 2013 r.

Jak wskazano wcześniej, zgodnie z tymi umowami pożyczki miały być spłacane w pięćdziesięciu ratach – po 1 000 zł i po 2 000 zł miesięcznie, łącznie po 3 000 zł miesięcznie. Wprawdzie w przypadku ostatniej (pięćdziesiątej) raty pożyczki dotyczącej kwoty 65 000 zł nie wpisano jej właściwej wysokości, która powinna wynosić 16 000 zł, niemniej można uznać za wiarygodne tłumaczenie strony powodowej, że wynikało to wskutek powielenia zapisów obu umów. Niemniej obie pożyczki powinny być zwrócone łącznie w 50. ratach, zatem termin płatności ostatnich rat obu pożyczek przypadał na 14 listopada 2017 r. (po uwzględnieniu dni ustawowo wolnych od pracy i soboty), a łączna suma tych ostatnich rat powinna wynosić 18 000 zł (16 000 zł i 2 000 zł).

Z przytoczonych względów, na podstawie art. 720 k.c., powództwo uwzględniono w całości, wraz z przewidzianymi w art. 481 § 1 i 2 k.c. odsetkami za opóźnienie w spłacie każdej z rat, za okres od daty ich wymagalności (z uwzględnieniem dni ustawowo wolnych od pracy i sobót – pkt I sentencji wyroku).

O kosztach orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c., który stanowi, że strona przegrywająca proces jest zobowiązana zwrócić stronie wygrywającej poniesione przez nią koszty. Z tej przyczyny w pkt II sentencji wyroku zasądzone od pozwanego na rzecz powoda zwrot kosztów procesu obejmujących koszty zastępstwa procesowego w wysokości 5 400,00 zł i koszty opłaty skarbowej w wysokości 17,00 zł.

O nieuiszczonych kosztach sądowych, obejmujących opłatę od pozwu niepokrytą przez powoda (8 250,00 zł), orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, nakazując jej ściągnięcie na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Olsztynie od pozwanego (pkt III sentencji wyroku).